

tiyatro

“Tiyatro her ne kadar dile bağlı bir sanat olsa da konuları evrenseldir ve hep insan merkezlidir.”

Oyuncu, yazar ve yönetmen Ege Maltepe (Tiyatro 2006), sanat hayatını ABD’de sürdürüyor.

karakterleri oynayan 3 kadın dışındaki 5 oyuncu farklı karakterlerle oyuna girerek hikayeye hayat veriyor. Oyunu 27 Ocak'ta New York'daki LaGuardia Performing Arts Center'da sahneledik. Ben hem yazar hem yönetmen hem de oyuncu olarak çalıştım. Emir Gamsızoğlu (eşim) piyanosunun başında bize canlı müzikle eşlik etti. Zaten birçok sahneyi neredeyse bir müzikal gibi tasarlamıştık. Müzikleri Mozart'dan seçtik. 27 Ocak'ın Mozart'ın doğum günü olması ise harika bir tesadüftü.

Siz hariç 7 oyuncu ABD'li. Başka bir dilde, başka ülkeden oyuncularla, seyircilerle tiyatro yapmanın artıları ve eksileri neler?

New York'un çokuluslu karakteri dolayısıyla seyirciler oyuncuların nereli olduğunu umursamadan sunduğunuz şeyi merak ediyorlar. Böylece siz de rahatça besleniyorsunuz çevrenizdekilerden.

Yönetmenliğini yaptığım bir diğer projede birçoğu Amerikalı 27 kadın var sahnede. Bana farklılıklar eğlenceli geliyor, öğrenilecek yeni şeyler doğuruyor. Fark demişken, Tea for 3'de yazdığım bazı esprileri yalnızca Türk seyirciler anladı mesela. Ben yazarken farkındaydım, buna Türkler çok gülecek demiştim. Hatta oyunu okuttuğum bir Türk arkadaşım hemen o espriden bahsetmişti. Değişik kültürler içinde çalışmak işin sadece süsü; çünkü tiyatro her ne kadar dile bağlı bir sanat olsa da konuları evrenseldir ve hep insan merkezlidir. Bu nedenle bir Shakespeare oyunu dünyanın her yerinde tülünüzü ürpertebilir.

Prömiyerde neler hissettiniz? İzleyicilerin tepkileri nasıldı?

Heyecanlı ve keyifliydik. Prova süremiz çok uzun değildi; o yüzden aslında oyun tam pişmeye başlamışken seyirciye sunmuş olduk. Ben doğaçlama gelenekten geldiğim için işleri taze ve canlı halde sunmaktan çok

keyif alıyorum. Boyası kurumak üzereyken resminizi sergiye koyar gibisiniz; seyirci resmin tamamlanmasına o gün orada sizinle beraber tanık oluyor, hatta katılıyor. İzleyicilerin tepkileri çok olumluydu; daha ilk sahneden itibaren oyunun içine girdiler. Sahnedekeyken yaptığınız bir esprinin anlaşılması kadar keyifli bir şey yoktur herhalde. Tabii bir oyunu yazarken ve yönetirken kafanızda bir sürü kabus kuruyor, yaptığınız şeyi bir türlü beğenmiyorsunuz ya da en azından ben öyleyim. Yazar ve yönetmen olarak yaptığım işin bu kadar beğenilmesine şaşırırım diyebilirim; çünkü oyuncu olarak daha özgüvenli bir yerde duruyorum, performansım beğenildiğinde şaşkınlık uyandırmıyor. Yine de yazarlık ve yönetmenlik henüz çok taze deneyimler benim için. Oyundan sonra izleyicilerin sosyal medyadan bana ulaşip ne kadar keyif aldıklarını yazması beni çok sevindirdi.

Projelerinizde müziğin yerine değinebilir misiniz?

Tabii ki. Eşim klasik müzikiçi, bir piyanist. Müzik, tanıştığımız günden hayatıma, yaratıcılığımı ve hatta zekama büyük katkı sağlıyor. Örneğin çok sesli, çok katmanlı müzik dinleme alışkanlığı yaşamın katmanlarını, işlerin boyutlarını görmemi kolaylaştırıyor. Bunun dışında ben klasik müziği çok güzel buluyorum; güzel bir şeyi hayatımda tutuyorum, haliyle yaptığım işlere sızdığını gözlüyorum. Emir piyanoda çalışırken, ben yazıyor oluyorum mesela.

2009'dan bu yana Emir'le beraber projeler üretiyoruz. İki disiplini bir araya getiriyoruz, bazen buna başka sanatçılar da ekleniyor. Örneğin, Tea for 3'deki üçleme fikri klasik müzikteki varyasyon formundan doğdu; aynı tema farklı kültürlerle çeşitlendi, ama özünde aynı temaydı. Oyunun çocuksu bir hikaye anlatıcılığıyla şekillenmesi ile Mozart'ı eşleştirmemiz gibi fikirler işte bu işbirliğinden doğuyor.

Klasik müziğin özel bir zevk olarak paketlenip üst raflara kaldırılması yüzünden bazen geniş kitlelere, özellikle de gençlere yeterince ulaşamadığını düşünüyorum. Emir'in oyuncu Memet Ali Alabora ile 10 yıldır devam ettirdiği "Notada Yazmayanlar" projesi klasik müziği her kesime yakınlaştırmak amacını güdüyor. Bizim işlerimizde de motivasyonlarımızdan biri bu. Örneğin, herkese yakın günlük bir dille yazıp anlatıcılığını yaptığım "Drama & Beethoven" müzikli oyununu Türkiye'de de sunmak istiyoruz; projemizde Beethoven'ın müziğini hikayelerle birleştiriyoruz ve aslında müziğin içeriğiyle oynamadan bir bakıma sunumunu renklendiriyoruz.

Tiyatro sevginiz nasıl başlamıştı?

Babam İstanbul Belediye Konservatuarı mezunu bir tiyatrocudur. Ben küçükken onu sahnede izledim. Benim de tiyatro sevgim, sanırım küçükken gidip izlediğim oyunlarla

Yazıp yönettiğiniz "Tea for 3" adlı oyun Ocak 2012'de ABD'de sahnelenmeye başladı. Bize bu oyunun öyküsünü anlatır mısınız?

Tea for 3, çokkültürlülük üzerine bir New York komedisi. Fransız, Amerikalı ve Türk üç kadın arkadaşın üzerine kurulu üç kısa oyundan oluşan bir üçleme. Her oyunda üç kadından birini, diğer ikisinin de desteğiyle, New York'da bir kafe işletmeye çalışırken görüyoruz. Hepsi kafeyi kendi kültürleri ve bakış açılarıyla renklenen bir mekana dönüştürüyor; örneğin Jacqueline Paris tadında bir restorana, Sandy ise masalarda herkesin kullanabileceği i-pad'ler bulunan bir kafeye. Türk çayı ikram eden Selma da hiç iş yapmayan yerini bir fal kafesine çevirip New York'un en ünlü falcısı oluveriyor. Oyunların sonunda üçü de aralarındaki kültürel farklılıklarından doğan dertlerle uğraşiyor.

Oyundaki 3 kadın oyuncu her kısa oyunda rol değiştiriyor, yani her biri hem Türk hem Fransız hem de Amerikalı karakterleri canlandırıyor. Oyun toplamda 8 kişilik. Ana

TEA for 3

by Ege Maltepe

A Trilogy on the multicultural face of New York

başladı. Bir de ilkokuldayken bir arkadaşımın küçük skeçlerden oluşan bir gösteri hazırlayıp sınıfta oynamıştık. Bütün sınıfın yüzü kıpkırmızı olana kadar güldüğünü hatırlarım. O gün eve dönerken sanki yürümüyorduk, mutluluktan uçuyorduk. Bu mutluluğun peşinden koşup çeşitli tiyatro kurslarına katıldım. 14 yaşındayken Ferhan Şensoy'un Nöbetçi Tiyatro seçmelerine katıldım ve grubun en genç elemanı olarak bir sezon Beyoğlu'nda sahneye çıktım. Ardından yaşımın gerektirdiği sıkıcı hayata devam etmek için oradaki eğitimimi bırakmak zorunda kaldım; ama Ortaoyuncular'ın fuayesine her girişimde kalbim hâlâ pır pır eder. Sonrasında nihayet liseyi bitirdim ve Bilkent Tiyatro'ya başladım.

Bilkent ve sonrasındaki eğitim hayatınızdan, ABD'de tiyatro yapmaya nasıl karar verdiğinizden söz edebilir misiniz?

Ben İstanbullu olduğum halde Ankara'ya gitmeyi tercih etmiştim, üniversiteye yoğunlaşım iyi bir eğitim almak için. Bu tercihimde çok haksız değildim; çünkü sıkı bir eğitimden geçtik. Tiyatro bir sanat dalı ve her sanat dalı gibi aslında öğretilenden ziyade öğrenilen bir şey. Bu yüzden acaba okula gitmek gerekli mi diye sorarlar hep. Okul, sanatçı adayına deneme ve yanılma imkanı sunuyor. Böylece acemiliğinizi profesyonel hayattan daha güvenli bir ortamda, sizi destekleyen bir grubun içinde geçiriyorsunuz. Bu anlamda ben Bilkent'te şanslıydım. 4 yıl gibi uzun denebilecek bir süreçte çok şey deneyerek ayrıldım.

Bilkent Üniversitesi'nden diploma alırken, liseden hemen sonra ne kadar çok yurtdışına gitmek istediğim aklıma gelmişti. Hayatınızda bir süreç bittiğinde düşünürsünüz ya ben ne yapıyorum, ne yapmak istiyorum diye; işte yurtdışında yaşamak benim listemde ön sıralardaydı. Avrupa'ya gitmeyi düşünüyordum, özellikle Fransa'ya, ortaokul ve lisede Fransızca eğitim veren bir okulda okumuş ve hep Paris

hayalleri kurmuş olduğum için. Ardından yüksek lisans için Fulbright bursu kazandım ve New York'a gitme ihtimalim doğunca çok heyecanlanıp hemen oradaki eğitim kurumlarını araştırmaya başladım. New Actors Workshop'dan kabul aldım ve 2009'da mezun oldum.

New York'daki okulumda hem kişisel hem de profesyonel hayatıma yön veren bir ortamla, yönetmenlerle ve oyuncu grubuyla karşılaştım. New Actors Workshop'ın iki yıllık oyunculuk programı ünlü oyunculuk hocası George Morrison'un yönetimindeydi. Oscarlı yönetmen Mike Nichols'ın ustalık sınıfında anlattığı hikayeler, aktardığı notlar ve verdiği tavsiyeler, yaptığım her işte kulağımda çınlıyor diyebilirim. Nichols şu an Philip Seymour Hoffman'ın başrolünde oynadığı, Arthur Miller'in "Satıcının Ölümü" isimli oyununu yönetiyor.

Yazarlık ve yönetmenliğe ilginiz nasıl filizlendi?

Benim bu işte keyif aldığım tek şey sahnede olmak değil. Sanırım en mutlu anlarım sadece ışıkların benim üstüme olduğu anlar değil de orada geçen anların bütünü: bir provaya hazırlanmak, başkaları prova yaparken izlemek, kostüm tasarımcısı ile fikir alışverişinde bulunmak... Hepsi hoşuma gidiyor. Bundan dolayı oyunculuk yanında tiyatro sanatını var eden diğer şeylerle uğraşmaya başlamam kaçınılmazdı. Sanki kendiliğinden oldu diyebilirim, özellikle

yönetmenlik için. Yazarlık konusunda uzun süren bir kararsızlık yaşadım, acaba yapabilir miyim diye. Kararsızlığım hâlâ devam ediyor. Her projeye başladığımda yapamam diyorum; sonra bir şekilde oturup çalışırken buluyorum kendimi. Bu konuda eşim çok destekliyor beni. Kimi zaman hayatınızda birinin sizi itmesi gerekir.

Birçok oyuncu okullardan mezun oluyor ve birilerinin onları beğenip seçmesini bekliyor sadece. Ben bunu biraz pasif buluyorum. Çok azı sıfırdan bir yaratım sürecini başlatabiliyor ya da buna cesaret edebiliyor. Bense sürecin bütününe seviyorum, başından sonuna kadar. O yüzden oyunculuğun yanındaki diğer işlerle uğraşmam kaçınılmazdı, bazen yönetmenler yönetmenlik ya da yazarlık yapmama gerek olmadığını, çok iyi bir oyuncu olduğumu söyleseler de.

Tea for 3'nin bir gösterimi sonrası izleyicilere çay ikram etmişsiniz. Bunun nedeni neydi?

Bir sponsorla üç farklı kadını ve kültürü temsilen üç farklı ülkenin çayını ikram ettik, oyunun başında, arasında ve sonunda. Çokkültürlülük temasına bir destekti bu. Seyirciler ellerinde çaylarıyla oyunu izleyebildiler. Her şeyden önce oyunun içeriği bununla ilgiliydi zaten. Aklıma üç farklı ülke neler içer diye geldi; çünkü mutfaklar, kültürler hakkında ipuçları taşıyor. Kanımda Türk misafirperverliği olduğu için bu uygulamaya çok keyifli geldi.

Söyleşimizin başında doğaçlama tiyatrodan bahsetmiştiniz. Bu alandaki çalışmalarınız neler?

New Actors Workshop'ı bitirdikten sonra, yerinde öğrendiğim bir oyunculuk tekniğini Türkiye'de yaymaya karar verdim: Spolin tekniği. Viola Spolin isimli bir dahi kadının yarattığı bir tiyatro yapma yöntemi bu. Doğaçlamayı kullanıyor, çocuk oyunlarını, sezgiyi, sezgisel ve fiziksel farkındalığı... Oyuncu oldukça karmaşık bir yaratım sürecinden geçiyor, o arada aklınızdan geçen tek şey çok eğlendiğiniz oluyor. ABD'de 1950'lerin sonlarına doğru başlamış bir akım Spolin Doğaçlaması. Viola Spolin'in oğlu Paul Sills yıllar sonra George Morrison ve Mike Nichols ile bir araya gelip yüksek lisans yaptığım okulu kurmuş. Ben SPOLIN-IST isimli oluşumu 2009'da İstanbul'da kurdum. Yılda 3-4 defa Türkiye'ye gelerek atölye çalışmaları düzenliyorum. Zaman zaman Amerikalı Spolin eğitmenlerini davet ediyorum. Mayıs ayında İstanbul Tiyatro

Festivali'nde küçük bir atölye gerçekleştirdik. Yaz döneminde Viola Spolin'in torunu Aretha Sills ve Spolin kitaplarının editörü, yönetmen Carol Sills'i Türkiye'ye getirebilmek için fon yaratmaya uğraşıyorum bugünlerde. Çalışmalarımıza oyuncu olan veya olmayan, yaratıcılığını geliştirmek isteyen herkes katılabilir. Zamanla sanatçılar arasında Spolin tekniğiyle yoğrulmuş bir nesil olacak diye umut ediyorum.

Örnek aldığınız sanatçılar, seyredip de unutamadığınız oyunlar hangileri?

Hocam Mike Nichols'ın kendini sürekli yenilemesi, başarısız olduğu işlerden sonra yanlışlarından bir liste çıkarması ve daha birçok özelliği... Yeni nesilden Tina Fey'in televizyonda yaptığı işleri çok seviyorum. 2008'de Broadway'de izlediğim Harold Pinter'in "Homecoming" oyununda Raoul Esparza'nın performansına hayran olmuşum. 2009 Shakespeare in The Park'daki Hamlet'i oynayan Michael

Stuhlbarg'ı sayabilirim. Mehmet Ulusoy'un Dostlar Tiyatrosu'nda yönettiği "Simyacı"yı unutamam. Bir de 15-16 yaşlarımda Tiyatro Stüdyosu, Jean Genet'in "Balkon"ununu oynamıştı. Ayrıca İstanbul Devlet Tiyatrosu'nun "Leenane'in Güzellik Kraliçesi". Ve tabii ki birçok kadın oyuncu gibi ben de büyüyünce Meryl Streep olacağım!

Oynamayı hedeflediğiniz, keşke rol alsam dediğiniz bir oyun var mı?

Çok var. Theresa Rebeck'in "Mauritius" oyunu mesela. Sanırım Türkçe'ye çevrilmedi henüz.

Ya geleceğe yönelik projeleriniz?

Önümüzdeki sezon New York Hudson Guild Theater'da sahneleyeceğiz, Chopin üzerine 6 sahneden oluşan, Chopin'in dehası, geçmişten bugüne dinleyenlerinin kalbinde yer etmesi, gelecek kuşaklara da aynı etkiyi yaparak ölümsüz ve zamandan bağımsız bir yerde duruşu üzerine bir oyun yazıyorum şu sıralar. Bu projede hem yazar hem de oyuncuyum. Adı Genius (by Chopin). Ayrıca Türkiye'de Spolin atölyelerim devam edecek.

New York'ta iş dışındaki vakitleriniz nasıl geçiyor?

İşim hayatımın çok içinde olduğu için tam olarak emin olamıyorum; şu an iş dışındaki bir an mı, değil mi? Yemek yapmayı çok seviyorum; ben yemek yapayım, arkadaşlarımızı davet edelim, ne güzel! Onun dışında uzun yürüyüşlere çıkıyoruz Emir'le, mesela baharda Central Park'daki ağaçlar çiçeklenirken.

spor haberciliği

“Mesleğimi soranlara ilk önce Bilkentli bir gazeteci olduğumu söylerim.”

Murat Bereket (Uluslararası İlişkiler 2000), spor haberciliğinde onuncu yılına ilerliyor.

Basın dünyasına nasıl adım attınız?

2001'de ATV'ye araştırma ve program planlama görevlisi olarak girdim; yayın yönetim kısmında yönetici adayyım. Hiç tecrübem yoktu; ama Bilkentli olmam büyük avantajdı. Bilkent, medya dünyasındaki her adımda prestijiyile bana birçok kapı açtı. Uluslararası ilişkiler okuyarak geniş bir perspektifle, farklı alanlara yayılabilecek biçimde yetiştik. Zaten uluslararası ilişkileri çok sevdiğim için uzağımda tutamam; Bahçeşehir Üniversitesi'nde Avrupa Birliği ilişkileri yüksek lisansına devam ediyorum. Ben ATV'de genel yayın yönetmenine bağlıyım. İzlenme oranları ve reklam geliri raporlamalarıyla uğraşıyordum. Bir yandan da internet forumlarında spor yazıları yazıyordum. Maç analizlerimi Sabah'ın spor müdürü beğenince aynı grubun televizyonundan gazetesine geçtim.

Spor servisine adım atışımın tarihi 2004'tür. Muhabirler bir gazetenin belkemiğidir, dış dünyadaki temsilcileridir, Bilkentli oluşun imajımıza katkı yapar diyerek beni muhabirliğe verdiler. Fenerbahçe (FB) muhabiri olarak başladım. Taraftarlıktan gazeteciliğe geçerken nesnellığı yakalamak içindi bu; çünkü ben Galatasaray (GS) taraftarıyım. Sonra Beşiktaş (BJK) muhabiri oldum. Önceleri ikinci muhabirdim, yedek muhabirdim yani. Birinci muhabir izinli olduğu zamanlar yerine ben geçiyordum. Spor servisinde gündem hazırlama zorunluluğu vardır. Her gün sorumlu olduğun takımın sayfasını dolduracaksın, idmandan haberlerle, gündemdeki haberlerle ve elbet özel haberlerle. Bir gazeteci için herhalde

en önemli şey özel bir haber yakalamaktır. Her günümün belirli kısmı mutlaka idmanları takip ederek geçiyordu. İşi öğrenmek için her yere gönderiliyordum.

Birinci muhabirliğe geçişiniz nasıl oldu?

Yetiştigime inanınca beni GS'ye verdiler ve birinci muhabir oldum. O zamanki müdürüm benim için özel bir pozisyon yaratmıştı. Yönetim kanadıyla ilgili haberler yapıyordum sadece, o yüzden yönetim muhabiri diyorlardı benim için. Galatasaray yönetilme tarzıyla diğer kulüplerden biraz farklıdır; Galatasaray Lisesi kulübün köklerinde ve yönetiminde çok etkindir. Ben yönetim muhabirliğinin belki de ilk örneğiydim. Gazeteci olunca taraftar gözüyle bakmamayı öğreniyorsun; fakat tamamen tarafsız olmanız neredeyse olanaksız, çünkü futbol ve taraftarlık bir tutku. Zaten dengeyi o şekilde sağlıyorsunuz, nesnellik ve tutku arasında bir yerde, ki yaptığım bazı haberler yüzünden GS idmanlarına alınmadığım zamanlar olmuştur.

Ben bu işten ilk gün de keyif alıyordum, şimdi de alıyorum. Sahada olmak süper. Herhalde artık bir masa başı işi yapamam. Zaten sabah 8'de çıkıp akşam 5'te eve girmek veya çok düzenli bir hayat yaşamak isteyen birinin işi değildir bu. Hafta sonu herkes tatil yaparken veya akşam işten çıkarken sen işe gidersin. Onlar maç seyretmeye gider, senin işinse maçıdır. Hafta sonu takım neredeyse sen oradasındır veya takımla genelde kamp dönemlerinde yurtdışına çıkarsın. Uzun süre ev hasreti çektiğin olur. Mesela bu yaz kamp için Avusturya'ya gittik. Ligler geç başlayınca kamp dönemi bayağı uzamıştı.

Kamplar nasıl geçer?

Kamplar, oyuncular sezona yoğunlaşsın diye kent merkezine uzak bölgelerde ayarlanır. Sezon öncesi Avusturya'nın Tirol eyaletine bağlı Wörgl kasabasında iddik. Almanya sınırına 20 km mesafede, doğanın ortasında, gölün kenarındaydı. İdmanları izleyip röportajları yaptıktan sonra tabiatla iç içe kalyorduk. Ben o zamanları spor yaparak geçiriyordum. Muhabirliğin bir de bu yönü var, farklı yerler görürsünüz hep.

Özellikle kamplarda, herkesin bir fotoğraf çekmek için yarıştığı ünlü futbolcularla iç içesiniz.

Demıştim ya kamplar genelde merkezden uzak olur, antrenman sonrası sosyal hayatı olmaz futbolcunun; genelde beraber vakit geçirirsiniz onlarla, zamanla arkadaş olursunuz, kimi zaman sırdaş. Bazı sırlar vardır, meslek etiğinde onlar sizinle kalır, basına yansımaz; ben buna çok dikkat ederim. Mesleğin ilk günlerinde ben de bir taraftar gibiydim, elim ayağın titrerdi onlarla konuşurken.

Sabah'tan sonra yine televizyona döndüğünüz bir dönem var.

Kulübün televizyonu GS TV kurulurken yönetim tarafından aranmış ve hiç düşünmeden evet demıştim. Bu işe başlarken hayallerimden biriydi kulüpte çalışmak. Sabah'ta yönetim muhabirliği yaparken rahmetli başkanımız Özhan Canaydın ve yöneticilerle çok güzel ilişkiler kurmuşum. Özhan Canaydın, kendisi aleyhinde yaptığım bazı haberlere ve onu çok kızdırdığım bir köşe yazısına rağmen benim GS TV'ye gelmemi istemişti. Benim iyi bir Galatasaraylı olduğumu biliyorlardı. Kulübü yıllardır yakından izlediğim için bu görevi verdiler. Üniversitemizde 1998'de kurulup 1999'da Bilkentli Aslanlar adını alan öğrenci oluşumu Bilkentli Galatasaraylılar Kulübü'nün kurucularından biri ve ilk başkanı olmanın ayrıca payı vardır kulübün beni seçmesinde.

Televizyonun kurulma aşamasından yayına geçişine kadar çok emek verdim. Doğan Grubu'na bağlıydık. Onlar kendi ekipleri oluştururken, kulübün yetkilendirdiği tek kişi bendim. Amatör bir hevesle çalıştım. Meslek hayatımın en güzel dönemiydi. Yönetimle güzel ilişkilerim oldu. Futbolcularla özel samimiyetler kurdum. Ashında televizyonda ikinci adam gibiyken ayrıca hem muhabirdim hem editör. Bir yandan yönetime ilişkin haberler yapıyordum, bir yandan kamera arkasındaydım, öte yandan program hazırlıyordum. Çok yorulduğum anlar olsa da bugün bakıyorum GS TV'ye, her şey rayında ilerliyor ve diyorum ki bunda benim de emeğim var.

Yaklaşık yedi ay çalıştıktan sonra buradan pek hakketmediğim bir şekilde ayrıldım ve Fox'a geçtim. Ağustos 2007, yeni bir kanal,

bütçesi çok yüksek, spor programı yapısı farklı, her programa özel haber yapıyoruz. Kulübü tanıdığım için güzel haberler getirebilirim diye beni tercih etmişler. İşte GS idmanlarına alınmadığım o dönem Fox'taykendi. Daha kimse yazmamışken, Karl Heinz Feldkamp'ın teknik direktörlüğe getirileceğini haber yapmıştım, hem de bir sezon öncesinde. Sonra kulüp tarafından idmana girişim yasaklanmıştı bir süre.

Fox dönemlerim çok hareketliydi. Maddi kaynaklar geniş olduğu için neredeyse her yere röportaja gidebiliyorduk. GS, 2007'de Yunan milli futbolcu Angelos Basinas ile ciddi şekilde ilgileniyordu. Türkiye'ye gelecek ilk Yunan futbolcu olması önemli bir haberdirdi. İspanya'nın Mallorca takımında oynuyordu. Menajeriyle bağlantı kurdum; bu konuda Basinas'ın röportaj veremeyeceğini, ama beraber oturup bir kahve içebileceğimizi ilettiler. Bense müdürüme röportajı ayarladığımı ve Mallorca'ya gideceğimi söyledim; çünkü kendime çok güveniyordum. Röportajı yapamazsam yalan söylediğim için işten atılacaktım, yüksek masraflar da cabası olacaktı. O zaman Mallorca'ya doğrudan uçak yoktu; kameramanımla Fransa aktarmalı gitmiştik, günlerce beklemiştik. Deyim yerindeyse Basinas'ın kapısında yattım ve sonunda onu ikna edip güzel bir röportaj yaptım, hatta Türk bayrağıyla fotoğrafımı çektim. Ülkemize sempati duyduğu ve gelmek için büyük fedakarlıklar yaptığı halde transferinin gerçekleşmemesine çok üzülüyordum. Kendisiyle halen iletişimiz sürüyor. Birbirimizi özel günlerde ararız.

İşinizin insani ve güzel bir tarafı da bu olsa gerek.

Evet, böyle bağlar kurmak çok şeye değer. Röportajı tamamladıktan sonra Mallorca'da nasıl vakit geçirebileceğimizi sorduğumda Basinas deniz kıyısında lüks bir gece kulübü önermişti. Akşam kameraman arkadaşımın oraya gidip kapıda Basinas'ın adını verince büyük bir ilgiyle karşılanmış, özel bir girişten

locaya çıkarılmış ve mükemmel vakit geçirmiştik. Çıkışta hesabı istediğimizde hesabın Basinas tarafından ödendiğini söylemişlerdi. İncelik düşünüp bizi orada misafir etmesine hayran kalmış ve biraz şaşırmışım; çünkü böyle şeyler sadece bizde olur sanıyordum. O günden sonra yüz yüze görüşmemek bile bağlantımız hiç kopmadı. Ligimize gelen ilk Yunan futbolcu unvanı ise bu yıl Theofanis Gekas'a (Samsunspor) kismet oldu.

Benzer anılarınız varsa paylaşabilir misiniz?

Dünyanın yaşayan en iyi golcülerinden Nicolas Anelka ile bir anım var. Ben Sabah'ta çalışırken o FB'de oynuyordu. GS maçı öncesinde spor servisimize getirmişti onu FB muhabiri arkadaşlar. Anelka'nın giydiği tişörtün markasının G ve S harflerinden oluştuğunu fark edip ona söylediğimden çok hoşuna gitmişti; taraftarlara dostluk mesajı verelim diyerek benimle fotoğraf çektirmişti. Ben İspanya'dayken, o dönem Villareal'de oynayan, eski BJK'li milli futbolcumuz Nihat Kahveci ile röportaj yapmıştım. Bizi çok sıcak karşılamıştı. Villareal, Valencia'ya bağlı 60.000 kişilik küçük bir yerleşim. Nihat'ın orada halktan biri gibi olması, çok sevilmesi, harika İspanyolca konuşması Türk sporu için kıvanç vericiydi. Arda Turan (Atletico Madrid) ve Uğur Uçar (Kardemir Karabükspor) ile ilk röportajları onlar GS genç takımındayken ben yapmıştım. Acemilik günlerimde bir futbolcumun sigarasını söndürmüşlüğüm de vardır, sporcuya böyle bir davranışın yakışmadığını söyleyip. O oyuncu çok şaşırmıştı, hatırladıkça gülerim. Uğurları devam etsin diye isimleri bende kalsın, iki futbolcu arkadaşım uğuruma inanırlar ve çıkacakları her maç öncesi mutlaka beni ararlar.

Halkın futbola bakışına katkı yapabilecek farklı hatıralarım da var. Taraftarın favorisi olmasalar da Cihan Haspolatlı ve Orhan Ak gençleri manevi olarak yetiştirmede büyük rol oynamıştır GS'de. Otobüste, uçakta, boş vakitlerde Cihan ve Orhan'ın ellerinden kitap düşmezdi hiç. Genç oyunculara doğum günlerinde kitap hediye ederlerdi. Hakan Şükür de sürekli kitap okurdu. Bana sürekli destek vermiştir, özellikle televizyon zamanlarımda, kulübün televizyonu keşke 1990'ların sonu, 2000'lerin başındaki o parlak günlerde kurulsaydı diye hep geçirirdi içinden.

Milli futbol takımımızla ilgili görevler aldınız mı?

Milli takım muhabiri kavramı bizde pek gelişmemiştir. İngiltere'deki sistem çok iyidir, bir kolej havası vardır takımda, muhabirleri de özeldir. Bizde genelde her milli maça farklı isim gönderilir, genelde jest olsun diye, özellikle yurtdışındaki maçlara. En son Ekim 2007'deki Moldova maçı için görevlendirilmiştim. Orada daha önce hiç konuşma fırsatım olmadığı FB'li Semih Şentürk ile güzel bir diyalog yaşamıştım. Ben olaylı bir maçtan dolayı ona biraz önyargılı bakıyordum. Konu açıldığında çok içten davranmıştı; herkesin hata yapabileceğini, dahil olduğu kavganın hiç yaşanmamış olmasını dilediğini ve o maçtaki davranışları ne kendine ne de kavgaya karışıklara yakıştırdığını söylemişti. Futbolcuların normal birer insan, yani bizden biri olduğunu, çoğu kez onlara gereğinden çok yüklenildiğini esas o zaman anlamıştım.

Sosyal medyanın sektörünüzdeki yeri nedir? Birçok gazeteci günün önemli bir kısmını internette geçiriyor.

Sosyal medya, haberciliği öldürmüştür denebilir; çünkü manşetlik bir haber bile gazete baskıya girmeden paylaşılıp anında yüz binlerce kişiye ulaşıyor ve bir anda eskieyebiliyor.

Sosyal medyada her takımın taraftarıyla yan yanasınız. Sizi seven de var aralarında, sevmeyen de. Akıllarına gelen her şeyi size yazabilecek ve bunların toplumca okunabilecek olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ben bu ortamları seviyorum. Gazetede yerimin ve yayın çerçevemin dışına çıkamazken, sosyal medyada kendime özgü fikirleri ve yorumları daha serbestçe paylaşabiliyorum. Hangi takımı tutarsa tutsun ben herkesle iletişim içinde olurum, her türlü düzeyli tartışmaya ve görüş alışverişine ılımlı bakarım. Devreye internet girmeden önce insanlar kanallardaki spor haberlerini heyecanla beklerdi. Haberler uzun olurdu, içerik geniş olurdu; fakat artık birkaç dakika bile sürmüyor, spor kanalları hariç. Spor programları yazar ve yorumcuların tekelinde.

Spor yazarlığı konusunda neler düşünüyorsunuz?

Ben kendimi bir spor yazarı olarak görmem. Köşesinde spor odaklı yazılar kaleme alan, düşüncelerini aktaran bir gazeteciyim sadece. Yazarlar genelde idmanlara gelmeyip uzaktan haber alırlarken, ben sürekli sahadayım. Şu an çalıştığım Sözcü'de spor alanımız dar. Fotogol'de ise sınırlarım daha genişti. Fotogol kapandı. Artık AMK'nin de kadrosundayım. Gazetenin ismi; açık, mert ve korkusuz kelimelerinin baş harflerinden oluşuyor. 9 Haziran'da ilk sayımızı yayımladık. Türk spor gazeteciliğine bir yenilik getirdik; tabloid çıkıyoruz İngiltere'deki örnekleri gibi.

GS'nin bir önceki başkanlık seçimlerinde, olağanüstü kongre öncesi kulislerde yönetimdeki bölünmeyi yakalamış ve haber yapmıştım. NTV Spor'da her sabah gazetelerdeki spor haberlerinin yorumlandığı, spor basınının önemli isimleri Fuat Akdağ ve Mehmet Demirkol'un bir programı var. Benim yönetimle ilgili haberim Sözcü'de çıkıp orada okunan ilk haberdir, iki gün üst üste yer verilmesi beni gururlandırmıştır. O haber için eski başkan Adnan Polat beni yanına çağırış, istihbaratıma önem verdiğini belirterek konuyu olgunlukla karşılamıştır; kaynağımı da sormuştur, ama gazeteci hiçbir zaman kaynağını vermez.

Her şey televizyona ve naklen yayınlara bağlı görünürken, radyoculuğun spor haberciliğindeki rolü günümüzde sizce ne aşamada?

Radyoculuk halen çok önemli. Şöyle düşünün: 24 saat sadece spor yayını yapan radyolar var, tıpkı televizyondaki spor kanalları gibi. Ben de haftada en az iki kere bu radyolardan

birine bağlanıp Galatasaray'ı ve gündemdeki gelişmeleri yorumluyorum.

Bu mesleği seçecek genç Bilkentlilere neler önerirsiniz?

En başta dürüst olacaksınız, samimi olacaksınız. Sporcular genelde bizi sevmeyen, özel hayatlarını veya dışa yansımalarını istemedikleri yönleri ortaya çıkaracaklarını düşünürler. Siz onlara mesleğinizi hakkıyla yaptığınızı hissettirirseniz gerisi gelir; bir ağabey veya bir kardeş gibi çok sıcak ilişkiler kurar, hem yeni dostlar kazanır hem de seve seve işinizi yaparsınız. Karşı tarafı incitmemek için, sırf söz verdiğim için yazmadığım o kadar çok şey var ki... Herkesin yapabileceği bir iş değildir spor haberciliği. Egondan arınmış olacaksınız. En alttan başlayacaksınız. Hemen patron olma hevesine kapılmayacaksınız. Sorumlulukların bir anda artar, fakat büyük unvanlar hemen gelmez. Elbet ben de bir gün spor müdürü olmak istiyordum; ama daha vakit var, sabırlıyım. O gün gelince amatör ruhumu, muhabirlik hırslımı kaybetmemiş bir yönetici olacağım. Bilkentliler de dahil birçok genç arkadaşla konuşuyoruz. Onlara hep bunları anlatıyorum. Heyecanlı ve hareketli bir dünya onları bekliyor. Cesur olmalısınız, haberin peşini bırakmamalı, sıradan olmamalısınız diyorum. Ben GS TV'deyken dönemin teknik direktörü Eric Gerets ile 15 program yapmıştım taktik ve analiz içerikli. Kulüp personeli olmama rağmen çanak sorular sormak yerine hep gerçekleri ortaya koymaya çalışmıştım. Sert eleştirilerime ve sorularıma Gerets'in epey sinirlendiği olmuştu. Girişimci olacaksınız, fırsatları zorlayacaksınız. Ben kendi çabalarımla ve Bilkent diplomasıyla sıyrıldım insanların arasından. Mesleğimi soranlara ilk önce Bilkentli bir gazeteci olduğumu söylerim.

sanat galerileri

“Galeriler, piyasaya yeni isimler kazandırmalıdır.”

Başkentin köklü sanat galerilerinden Siyah Beyaz'ın koordinatörü Sera Sade (Grafik Tasarım 2007), 17. sayımızın konuklarındandı.

Söyleşiye kısaca sizi tanıyarak başlayalım.

Bilkent Grafik Tasarım'dan mezun olunca Londra'da Camberwell College of Arts'da kitap tasarımı yüksek lisansı yaptım. İkinci yüksek lisansım ise Central Saint Martins College of Art and Design'da küratörlük ve sanat tarihi üzerineydi. Sonra 2010'da Ankara'ya dönüp Galeri Siyah Beyaz'da çalışmaya başladım. Sanat galericiliği bizde bir aile geleneği. Siyah Beyaz benden 1 yaş büyüktür, 1984 doğumludur. Yani ben burada büyüdüm, ortama hiç yabancı değilim, birlikte çalıştığımız sanatçılarla yıllardır iç içeyim. Sanata olan ilgim hep tazeydi ve açıkçası başka bir iş yapmayı düşünmedim. Babam da emekli olunca işleri anneme ve bana devretti.

Bir sergiye nasıl hazırlanırsınız?

Fark ettim ki Grafik Tasarım mezunu olmam gözlerimi eğitmiş, bende bir sanat algısı oluşturmuş; sanata ve sanat eserine nasıl bakmam gerektiğini biliyorum. Sergiyi hazırlamak iyi bir kompozisyon yaratmayı gerektirir. Sergiye karar verir vermez sanatçıya galerimizin krokisini göndeririz; sanatçı da krokiyi göz önünde bulundurarak hazırlar sergiyi ya da mekana özel bir iş yapar. Sonuçta bu seçim serginin içeriğine ve sanatçının kararına bağlıdır. Sergiden önce sanatçı ve eserleri galeriye gelir. Düzenlemeyi sanatçıyla beraber yapmaya özen gösteririm. Duyurular, kataloglar, davetiyeler... Galerinin bütün tasarım ve baskı işleriyle ben ilgileniyorum. Eğitimim bunların tümüne yardımcı aslında.

Galeri, sanatçı ve sergi eşleşmesi nasıl doğuyor?

28 yıllık bir galeri olduğumuz ve kuruluşumuzdan bu yana çalıştığımız sanatçılar olduğu için belirli bir düzenimiz var. Tabii ki ilk defa çalışacağımız sanatçılar da olur, ilk defa sergilerini açacak gençler de. Bizimle bağlantı kuran veya benim tanışıp işlerini getirdiğim sanatçılar da vardır. Bu döngü içerisinde takvimimizi belirleriz. Yazın sergiler bittiği için önümüzdeki sezonun son hazırlıklarını yaparız.

Yaz döneminde sergilere ara vermeniznin nedeni nedir?

Ankara okullar tatil olunca boşalıyor. İstanbul'da etkinlikler devam etse de biz sezonumuzu 30 Haziran'da kapayıp 15 Eylül'de açıyoruz.

Ankara'nın sanat galericiliğindeki rolü nedir? İstanbul'da bu sektör nasıl yürüyor?

Ankara 80'li yılların sonu ve 90'lı yılların başında Türkiye'de sanatın merkeziydi. Bunda Bilkent'in Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi'ni kurmasının da büyük katkısı vardır. O dönemlerde basının Ankara merkezli olması ayrıca bir avantajdı. 90'lı yıllarda Ankara bu sektörde İstanbul'a çok göç verdi. Şimdi neredeyse her şey İstanbul üzerinden işliyor. Her sergide gazetelerin Türkiye baskısına bir haber veya duyuru çıkarabilmek için büyük mücadele veriyorum. Ankara'da çok fazla şey oluyor; ama basın tarafından tam anlamıyla yansıtılmıyor.

Galeriler genelde belirli sanatçıları mı tercih ediyor? Genç sanatçılara ilgi ne düzeyde?

Siyah Beyaz, kurulduğunda da zamanın genç kuşak sanatçılarıyla çalışıyordu. O dönemin gençleri günümüzde plastik sanatların orta kuşağını temsil ediyor. O kuşağı bırakmıyoruz ve şimdiki genç kuşağa da yer veriyoruz. Adı bilinen çağdaş sanatçılar ile gençlerin enerjisi çok güzel bir ikili oluşturuyor. Birlikte çıkılan bir yoldur bu. O yüzden sergiyi açarken bir seferlik düşünmeyiz biz; sonra da birlikte çalışabileceğimiz, güvenebileceğimiz, uzun vadeli bağlantılar araştırırız. Sözleşme yapmıyoruz; önemli olan iki tarafın da beraber çalışmayı istemesidir. İki taraf da birbirinden memnunsu ne güzel. Yoksa sırf bir kağıt için birlikte çalışmanın doğru olmadığını düşünüyorum.

Bilkent mezunları ile çalışıyor musunuz?

En son Ardan Özmenoğlu (Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarisi 2002 lisans, Grafik Tasarım 2006 yüksek lisans) ile çalıştık. Şans eseri tanışıp güzel bir işbirliği ve arkadaşlık geliştirdik Ardan'la. Stüdyosu İstanbul'dadır. Ankara'daki ilk sergisini "2 Kilo 5" başlığıyla bizde açtı (9 Mart - 4 Nisan). Kendine özgü baskı teknikleri ve materyal seçimleriyle oluşturduğu eserlerinde semt pazarları ve pazar tezgahları temasını işledi. Pazar esnaflığını hayat dolu bir gerçeklik olarak gördüğünü ve bundan esinlenerek sanatın yaşamdaki yerini, ticari kimliğini ve geleceğe etkisini sorguladığını söyler Ardan bu sergi için. Bence bu

Contemporary İstanbul'a tek sanatçıyla katılmışsınız. Oysa bu fuara galeriler birçok sanatçıyla iştirak ediyor.

Biz Contemporary İstanbul'a yıllardır solo gidiyoruz. Öne çıkarmak istediğimiz isimlerle katılıyoruz ve sanatçının son dönemini sergiliyoruz.

Galeri dışındaki sanat çalışmalarınızdan bahseder misiniz?

Her şeyi elde yapılan, sınırlı sayıda kitaplar hazırlıyorum; tempomdan dolayı yılda en fazla bir proje yetiştirebiliyorum. Yurtdışındaki book art fuarlarına katılmaya özen gösteriyorum. Londra'daki V&A müzesinin book art koleksiyonunda bir kitabım var.

Yakın gelecekteki planlarınızla bitirebilir miyiz?

Önümüzdeki sezon tamamen doluyuz. Bir sonraki sezon da 30. yılımız. Hem en başından beri yanımızda olan sanatçılar hem de daha sonra bize katılan gençlerle çok güzel sergiler olacak. Ayrıca Hollanda ve Türkiye ilişkilerinin 400. yılı için 8 Hollandalı ve 8 Türk sanatçı ile, Jerome Symons ve Umut Şumnu'nun küratörlüğünde bir proje gerçekleştiriyoruz. Yurtdışı sergilerine de ağırlık vereceğiz. Mart 2013'te Londra'dayız. Yurtdışında Türk sanatçılara yer verilmesi çok önemli, çünkü yükselen bir imajımız var.

sorgulama sosyal yapıya, ekonomiye ve sanatçı-galerici-koleksiyoncu etkileşimine göndermeler de barındırıyordu.

2006'da Art Basel'de 600 milyon dolarlık satış yapılmış. Satış kaygısı sanatın neresinde?

Bir sergiye karar verirken satış kaygısı olmamalı. Öyle bir kaygı olsa genç bir sanatçının ilk sergisini nasıl yapabilirsiniz? Olay satışıysa hep bilinen isimlerle çalışmanız gerekir, risk almazsınız. Oysa galeriler bir misyona sahip olmalı, piyasaya yeni isimler kazandırmalıdır. Bizim şansımız 28 yıldır kendi yerimizde olmak, kira ödememek. Bu durum sergilere karar verirken bizi daha özgür kılıyor. Bir galeri için en önemlisi serginin gezilmesidir. Özellikle öğrencilerin gelmesini çok istiyoruz; fakat ne yazık ki sadece bize değil, diğer galerilere de ilgileri düşük.

Sanatçı - koleksiyoncu etkileşimi hakkında neler söylemek istersiniz?

Galeri, sanatçı ve koleksiyoncu arasındaki köprüdür. Koleksiyoncular ise sanatçıların ve galerilerin destekçileridir. Eğer koleksiyoncu bir eser alıyorsa, o sanatçının işlerini takip etmeye başlar, iletişimini sürdürür.

Müzayede evleri ile galeriler ortak bir noktada buluşabilir mi?

Sanmıyorum. Tabii ki Türkiye'de ve dünyada büyük müzayedeler oluyor; ama müzayedelerde fiyatları galerinin altına düşebilir de, katlanabilir de. Bu bence piyasada dengesizlik yaratıyor. Bu nedenle ben galerilerin müzayede evlerine iş vermemesi taraftarıyım; vermesinler ki dengeler bozulmasın.

A. Özmenoglu